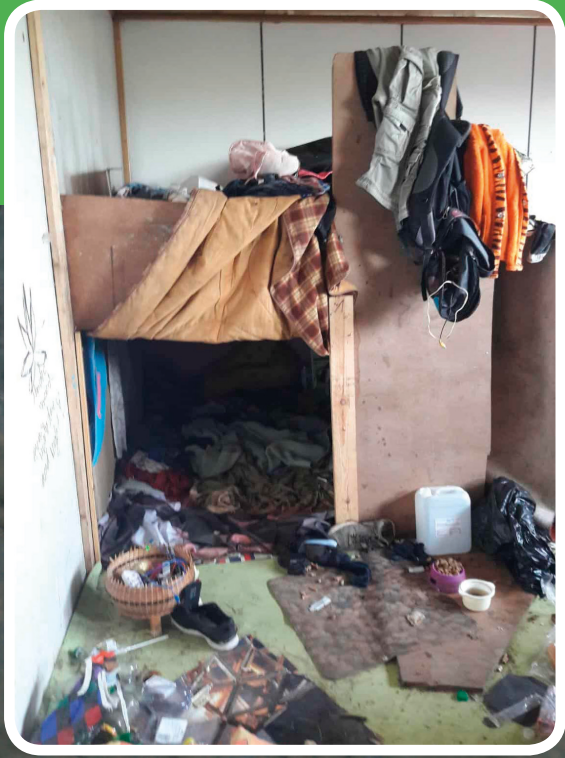

**Strategie sociální inkluze města Svitavy
pro rok 2026+**

Svitavy a sociální inkluze.

Obsah

Úvod.....	3
1 Analýza výchozí situace	4
1.1 Území	4
1.2 Demografie	5
1.3 Cílová skupina	6
1.4 Lokality	8
1.5 Organizační zajištění	10
1.6 Podpůrné organizace	13
1.7 Vybrané statistické údaje	16
1.8 SWOT analýza.....	18
1.9 Analýza rizik.....	19
2 Strategický a implementační rámec.....	20
Závěr	22

Úvod

Strategie sociální inkluze města Svítavy pro rok 2026+ navazuje na předchozí dokument Koncept sociální inkluze ve vyloučených romských lokalitách ve městě Svítavy pro rok 2012 až 2025 a představuje základní strategický rámec pro přípravu opatření, akčních plánů a projektů zaměřených na oblast sociální inkluze ve městě v následujícím období. Vychází z dosavadních zkušeností města s realizací aktivit v oblasti sociálního začleňování a opírá se jak o interní podklady, tak o další relevantní dokumenty, které se zaměřují na problematiku sociálního vyloučení a chudoby.

Strategie je úzce provázána se Strategií v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality ve Svítavách 2023–2028, se Strategickým plánem rozvoje města Svítavy 2023–2033, s dalšími souvisejícími dokumenty a také s jejich budoucími aktualizacemi. Základní východiska při její tvorbě poskytl Strategie sociálního začleňování 2021–2030.

Dokument je postaven na principu otevřenosti a je koncipován jako „živý“ – průběžně se vyvíjí a doplňuje podle realizovaných aktivit a získaných zkušeností.

Město Svítavy se sociálním začleňováním zabývá dlouhodobě, a to napříč několika volebními obdobími. Při přípravě opatření, projektů či programů se vždy vyhýbalo zúžení tématu výhradně na romskou komunitu. Dlouhodobé programy pro sociálně vyloučené obyvatele se zaměřují především na oblast bydlení, vzdělávání, prevence kriminality a spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi. V posledních letech se činnost rozšířila také do oblasti zaměstnanosti.

1 Analýza výchozí situace

Kapitola shrnuje výchozí stav sociální inkluze ve Svitavách a identifikuje klíčové faktory, které ovlivňují nastavení cílů a opatření strategie. Opírá se o lokální data a podklady města, o dostupné statistiky a o znalost terénu. Postupně mapuje územní a demografické souvislosti, vymezuje cílové skupiny, popisuje problémové lokality a organizační zajištění služeb, doplňuje přehled podpůrných organizací a vybraných ukazatelů a na závěr hodnotí hlavní rizika včetně návrhů mitigací. Výsledkem je jasný podklad pro plánování intervencí v dalším období.

1.1 Území

Město Svitavy se rozléhá na 31,333 km² a nachází se ve východní části Pardubického kraje na pomezí Čech a Moravy. Město je vzdáleno 69 km od Pardubic, 67 km od Brna a 70 km od Olomouce, a představuje tak správní a hospodářské centrum svitavského okresu. Katastrální území města Svitavy je složeno ze čtyř katastrálních území, a to: Svitavy-město, Svitavy-předměstí, Čtyřicet Lánů a Moravský Lačnov.¹

Město Svitavy je regionálním centrem a plní úlohu centra dojížděky do škol, za prací, na úřady, za zdravotními a sociálními službami, za nákupy apod. Z důvodu dobré dostupnosti nadřazených center v širším okolí (Pardubice, Brno, Olomouc) se město potýká s odlivem zaměstnanců a studentů vyjíždějících mimo region. Nicméně polohou města je zajištěna vyšší vybavenost na jeho území.²

Území města se nachází v jižním cípu Svitavské pahorkatiny, která je součástí České tabule a vyznačuje se svou terénní členitostí. Nadmořská výška se pohybuje okolo 435 m n. m. a od města do všech světových stran se zvedá. Reliéf je utvářen řekou Svitavou, která protéká městem od severozápadu na jih. Území náleží do úmoří černomořského. Po klimatické stránce se město nachází v mírně teplé a mírně vlhké oblasti.³

SO ORP Svitavy spadá podle strategických dokumentů Ministerstva pro místní rozvoj ČR (Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+) i Pardubického kraje (Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027) mezi hospodářsky a sociálně ohrožené území (HSOÚ). Ve srovnání s okolními správními obvody se Svitavsko potýká se snížením počtu obyvatel, se záporným přírůstkem na 1 000 obyvatel, s minimálním migračním saldem (+2,23) na 1 000 obyvatel, s vyšším podílem nezaměstnaných osob (4,09 % v roce 2023), s nízkým počtem dokončených bytů na 1 000 obyvatel v letech 2012–2023 a s nízkým podílem obcí s napojením na ČOV.⁴

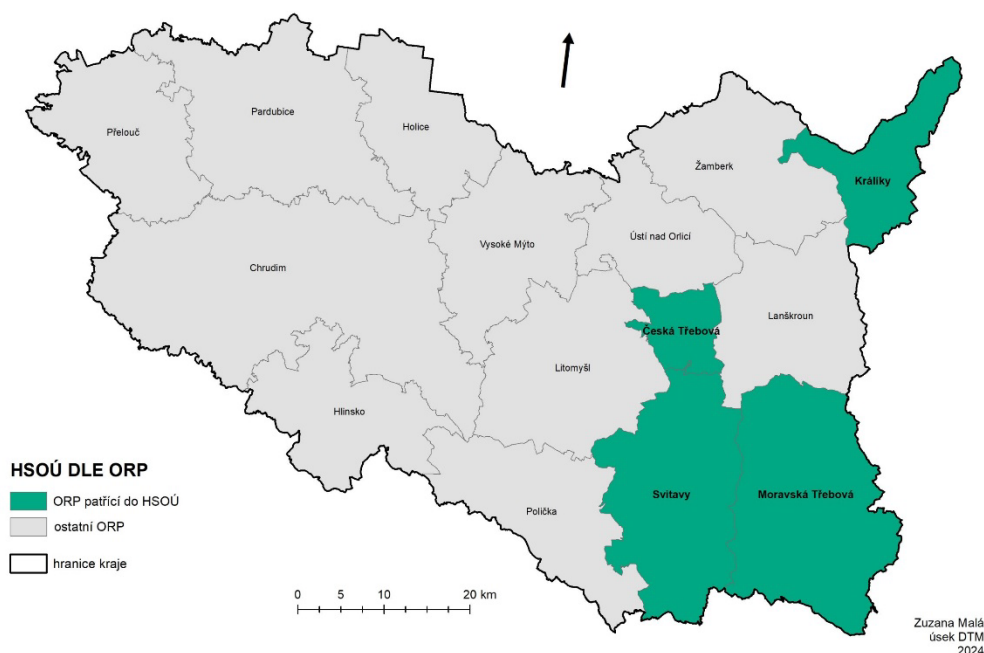
¹ Strategický plán rozvoje města Svitavy 2023–2033

² Strategický plán rozvoje města Svitavy 2023–2033

³ Strategický plán rozvoje města Svitavy 2023–2033

⁴ Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027

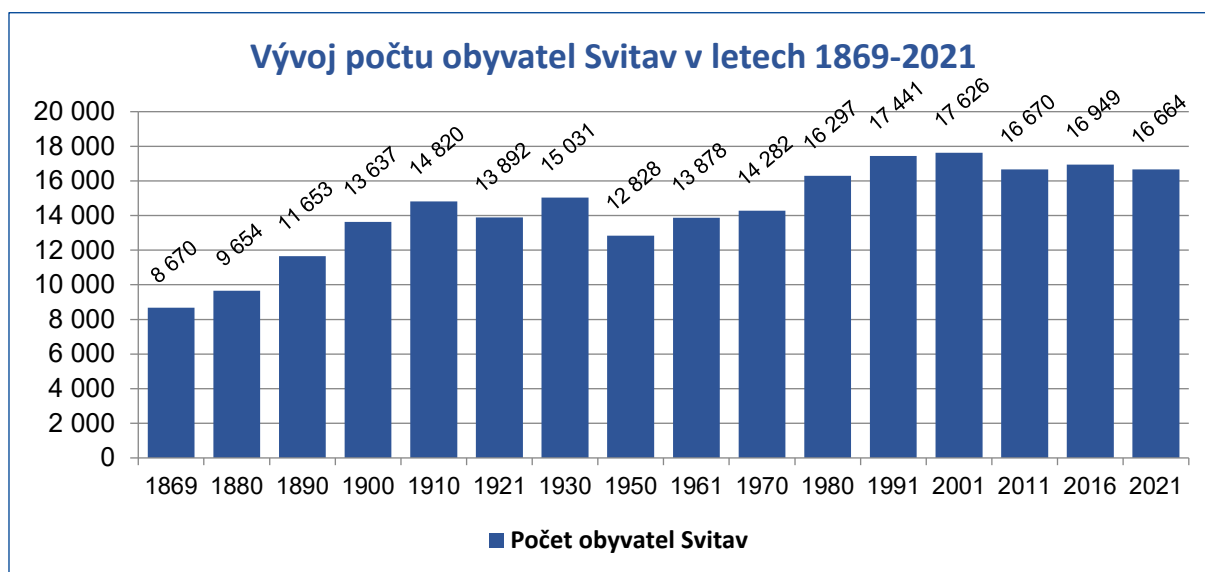
HOSPODÁŘSKY A SOCIÁLNĚ OHROŽENÁ ÚZEMÍ PARDUBICKÉHO KRAJE

Obrázek 1 - HSOÚ Pardubického kraje⁵

1.2 Demografie

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel Svitav v letech 1869 až 2021

Počet obyvatel Svitav, po poklesu v 90. letech minulého století, se k počátku tisíciletí mírně zvýšil, jak uvádí graf č. 1⁶ věnující se jeho dlouhodobému vývoji. Nicméně situace z vývojového pohledu příliš příznivá není, neboť věková struktura populace Svitav vypovídá o stárnoucím obyvatelstvu. V souladu s celorepublikovým trendem je typickým znakem obcí a měst proces demografického stárnutí.

⁵ <https://www.paradnikraj.cz/regionalni-rozvoj/orp-svitavy/>, 2025-08-25

⁶ Strategický plán rozvoje města Svitavy 2023–2033

1.3 Cílová skupina

S využitím metodiky komunitního plánování jsou cílové skupiny strategie definovány následovně:

- Sociálně vyloučení a osoby sociálním vyloučením ohrožené, které mají trvalý pobyt na území města od 1. 1. 2010 nebo alespoň 5 let od 1. 1. 2015.

Zvláštní pozornost je věnována rodinám s dětmi, které mají v komunitním plánování zvláštní postavení a jsou vnímány jako dílčí podskupina.

Sociální vyloučení se často pojí s absencí bydlení nebo s bydlením v nevyhovujícím obydlí. Sociálně vyloučení jsou vytěsňováni do bytového fondu nízké kvality, do periferních lokalit bez služeb a infrastruktury. Dle definice Evropské typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení (ETHOS) je pojetí „mít domov“ chápáno jako slušné obydlí (prostor) způsobilé k naplňování potřeb dané osoby a její rodiny (fyzická doména), dále jako možnost uchovat si soukromí a udržovat společenské vztahy (sociální doména) a dále mít výlučné vlastnictví, jistotu užívání a právní nárok (právní doména).⁷

Tabulka 1 - Evropská typologie bezdomovectví v prostředí Svitav

Kategorie	Operační kategorie	Forma bydlení	Generická (druhov) definice	Národní subkategorie	Počet klientů
BEZ STŘECHY	1 Osoby přežívající venku	1.1 Veřejné prostory nebo venku (na ulici)	Osoby přežívající na ulici nebo ve veřejně přístupných prostorách bez možnosti ubytování	1.1.1 Osoby spící venku (např. ulice, pod mostem, nádraží, letiště, veřejné dopravní prostředky, kanály, jeskyně, odstavené vagony, stany, garáže, prádelny, sklepy a půdy domů, vraky aut)	30 – kvalif. odhad
	2 Osoby v noclehárně	2.1 Noclehárna	Osoby bez obvyklého bydliště, které využívají nízkoprahové noclehárny	2.1.1 Osoby v nízkoprahové noclehárně 2.1.2 Osoby sezonně užívající k přenocování prostory zařízení bez lůžek	12
BEZ DOMOVA	3 Osoby v ubytovnách pro bezdomovce	3.1 Azylový dům pro bezdomovce	Osoby v azylových domech s krátkodobým ubytováním	3.1.1 Muži v azylovém domě 3.1.2 Ženy v azylovém domě 3.1.3 Matky s dětmi v azylovém domě	19

⁷ Strategie sociálního začleňování 2021-2030

				3.1.4 Otcové s dětmi v azylovém domě 3.1.5 Úplné rodiny v azylovém domě 3.1.6 Osoby v domě na půli cesty	
		3.2 Přechodná ubytovna	Osoby ve veřejných ubytovnách s krátkodobým ubytováním, které nemají vlastní bydlení	3.2.1 Osoby ve veřejné komerční ubytovně (nemají jinou možnost bydlení) 3.2.2 Osoby v přístřeší po vystěhování z bytu	60 – kvalif. odhad

Charakteristika cílové skupiny

Tito občané jsou jednotlivci, skupiny nebo komunity, jejichž přístup ke zdrojům a příležitostem je omezený nebo zcela zamezený. Tím je znemožněno jejich plnohodnotné zapojení do společenského, ekonomického a politického života většinové společnosti.

Projevuje se to například:

- omezeným přístupem ke vzdělání, zdravotní péči a dalším institucím,
- životem v chudobě,
- nezaměstnaností nebo absencí systematického vzdělávání,
- nedostatečným nebo nevhodným bydlením,
- nízkými příjmy,
- sociálním vyloučením provázeným kriminalitou, dysfunkční rodinou, závislostmi, chybějícím sociálním či zdravotním pojištěním a nedostatečnými sociálními dovednostmi.

Podskupina: Děti a rodina

Do této podskupiny patří:

- sociálně slabé rodiny s dětmi,
- děti žijící mimo rodinu,
- tzv. mladí dospělí (18–26 let), u kterých je větší šance na začlenění do společnosti, než u starších osob s dlouhodobými problémy (např. chronické dluhy).

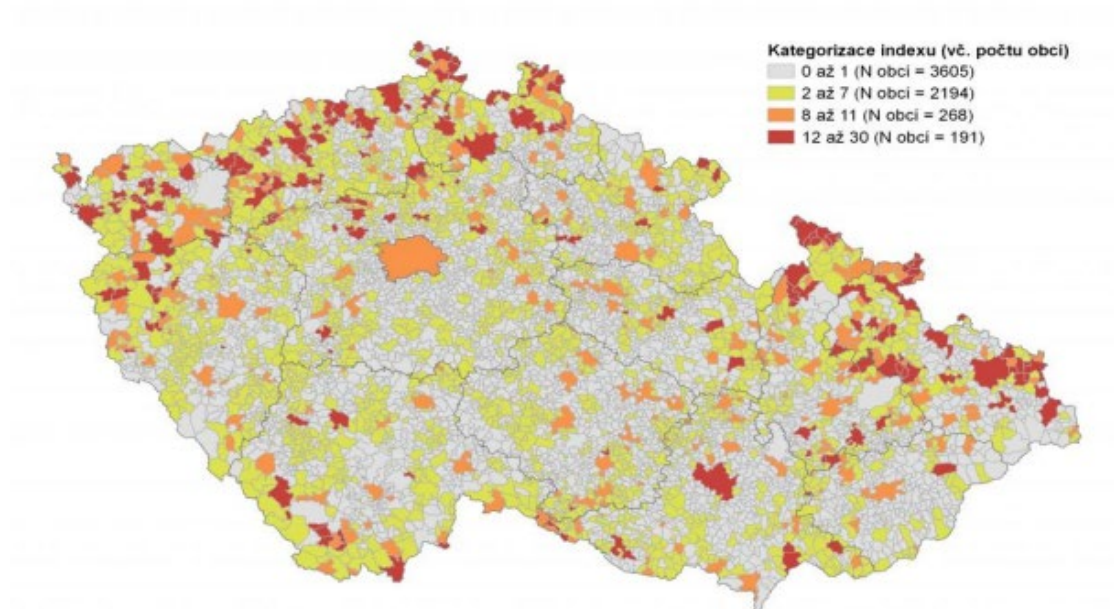
Pro porozumění a správné nastavení je nezbytné sdílené porozumění tomu, co znamená sociální vyloučení.

Sociální vyloučení je proces, v jehož důsledku je jednotlivcům, skupinám či celým komunitám výrazně ztěžován nebo zcela znemožněn přístup ke zdrojům, příležitostem a pozicím, které jsou klíčové pro plnohodnotné zapojení do sociálních, ekonomických a politických vztahů většinové společnosti.

1.4 Lokality

Území dimenzi sociálního vyloučení nabízí tzv. Index sociálního vyloučení vycházející z Metodiky pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území, kterou zpracoval Odbor (Agentura) pro sociální začleňování MMR (Lang & Matoušek, 2020).⁸ Svitavy se nachází v kategorii 3 – s vyšším indexem vyloučení.

Index sociálního vyloučení v obcích v roce 2022

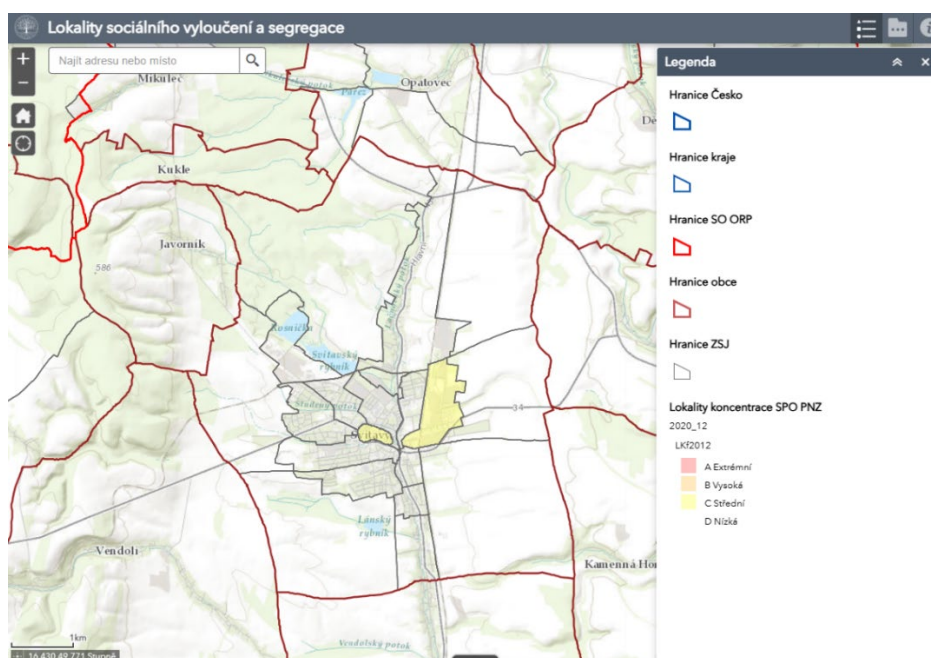
Obrázek 2 - Index sociálního vyloučení v obcích v roce 2022⁹

Chudoba a sociální vyloučení jsou v Česku významně koncentrované v určitých lokalitách. V roce 2020 vytvořil výzkumný tým pod vedením prof. RNDr. Ludka Sýkory mapu lokalit sociálního vyloučení segregace. Mapa umožňuje rozlišení na úrovni základních sídelních jednotek.¹⁰ Svitavy se nacházejí v nízké až střední koncentraci.

⁸ Strategie sociálního začleňování 2021-2030

⁹ Strategie sociálního začleňování 2021-2030

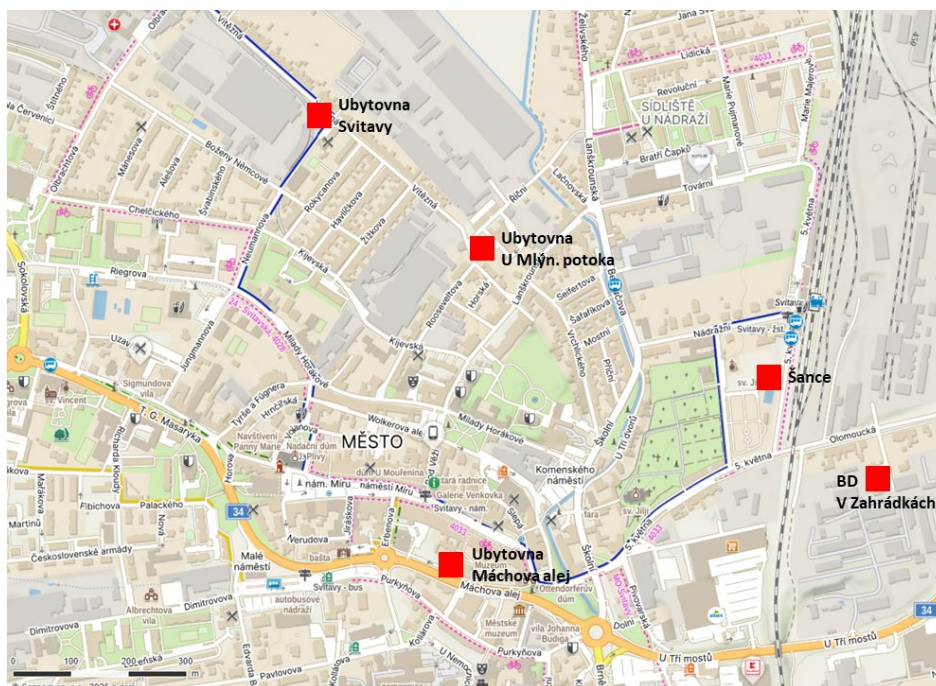
¹⁰ Strategie sociálního začleňování 2021-2030

Obrázek 3 - Lokality sociálního vyloučení a segregace¹¹

Místní znalost:

Gabalova studie z roku 2006 uvádí ve Svitavách dvě vyloučené lokality – Lačnov (22 osob romské národnosti) a Lány (25–85 osob romské národnosti). Současný stav však tomuto zjištění již neodpovídá. Ve městě se dnes nenachází sociálně vyloučená lokalita s dopadem na celé území, i když lze identifikovat několik problémových oblastí.

Obrázek 4 – Problémové lokality¹²

¹¹ https://lokalita.page.link/segregace_op, 2025-08-25

¹² <https://mapy.com/>, 2025-08-26

Šance

- zřizovatel: město Svítavy, Sociální služby města Svítavy
- služby: azylový dům, noclehárna, nízkoprahové denní centrum
- kapacita: 43 míst
- adresa: Nádražní 2323/10b, 568 02 Svítavy

BD V Zahrádkách

- vlastník: město Svítavy
- služby: terénní programy
- kapacita: 32 bytů
- adresa: V Zahrádkách 1884/2, 568 02 Svítavy

Ubytovna Máchova alej

- zřizovatel: město Svítavy, Sociální služby města Svítavy
- služby: ubytovna pro muže
- kapacita: 12 míst
- adresa: Máchova alej 16, 568 02 Svítavy

Ubytovna U Mlýnského potoka

- zřizovatel: město Svítavy, Sociální služby města Svítavy
- služby: ubytovna
- kapacita: 18 míst
- adresa: U Mlýnského potoka 14, 568 02 Svítavy

Ubytovna Svítavy

- vlastník: 4 fyzické osoby
- služby: ubytovna
- kapacita: 40 míst
- adresa: Vítězná 1573/15, 568 02 Svítavy

1.5 Organizační zajištění

Provozovatel a právní rámec

Programy jsou ve městě Svítavy poskytovány registrovaným poskytovatelem sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Provozovatelem je organizace, která má dostatečné odborné, personální i technické kapacity k zajištění služby, a která spolupracuje s městem Svítavy na základě uzavřených dohod o spolupráci, případně finanční podpory z rozpočtu města nebo dotačních programů.

Šance – zařízení pro sociálně vyloučené osoby

Adresa: Nádražní 2323/10b, 568 02 Svítavy

Zřizovatel: Město Svítavy, IČ: 002 77 444

Poskytované služby:

- Azylový dům (19 míst),
- Noclehárna (12 míst),
- Nízkoprahové denní centrum (12 míst),
- Sociální rehabilitace (24 míst),
- Terénní programy.

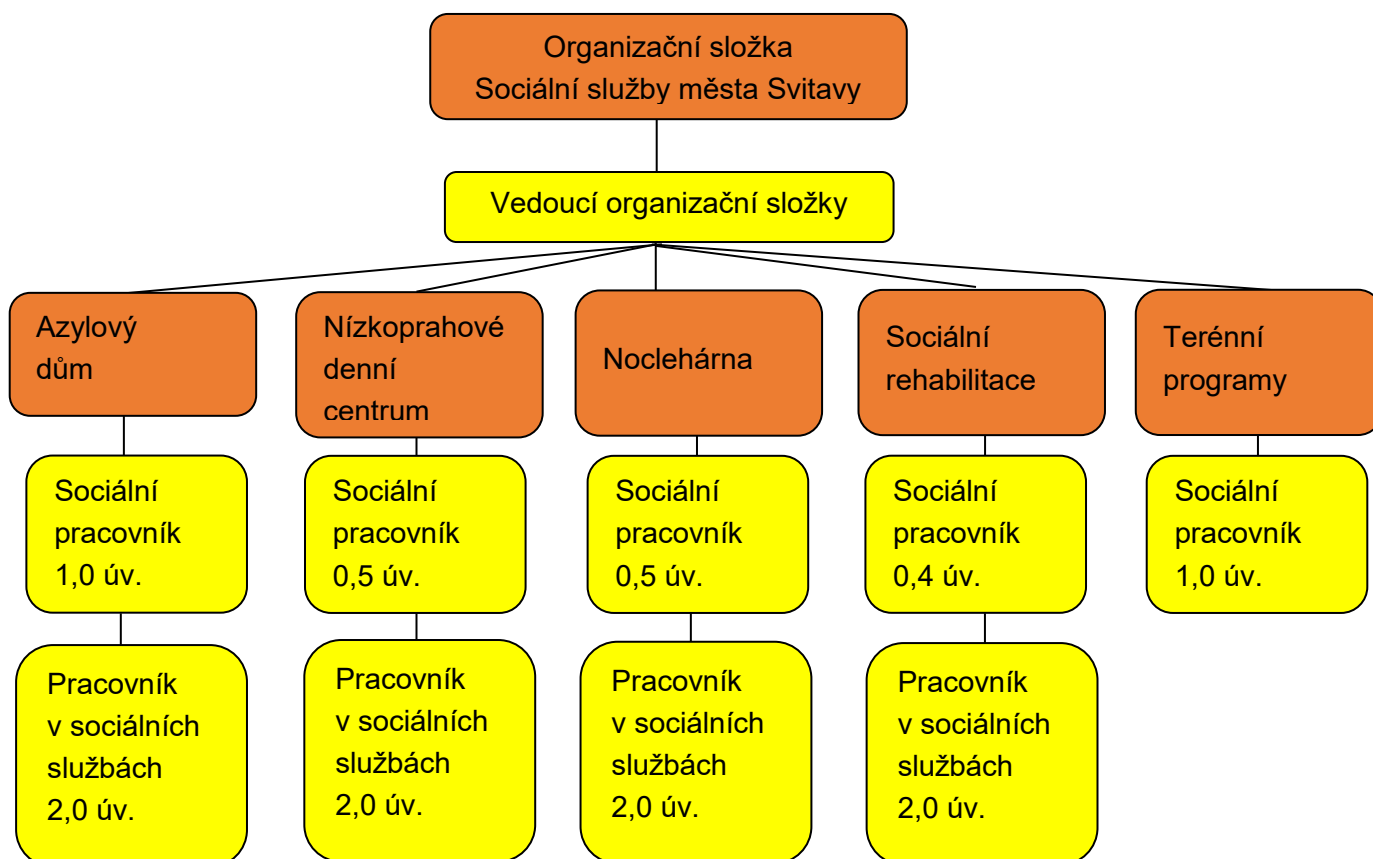

Obrázek 5 - Šance Svítavy

V Šanci funguje nepřetržitý provoz, který zajišťuje 8 pracovníků v sociálních službách, 4 sociální pracovníce a vedoucí zařízení. Sociální služby města Svítavy spravují též Ubytovnu pro muže na adrese: Máchova alej 16, 568 02 Svítavy, kde je kapacita 12 míst. Ubytovnu využívají především klienti pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi, invalidní důchody a v návaznosti také příspěvek na péči. Dále spravují Ubytovnu U Mlýnského potoka 14, 568 02 Svítavy, kde je kapacita 18 lůžek (6x jednolůžko, 6x dvojlůžko). Obě ubytovny mají naplněnou kapacitu. Obě ubytovny jsou pro osoby od 18 let věku.

Personální zajištění

Organizační schéma provozu Sociálních služeb města Svítavy

Sociální pracovník

- uzavírá smlouvy s uživateli a stanovuje individuální cíle,
- podílí se na tvorbě aktivizačních plánů a motivačních postupů pro nárok na dávky,
- pomáhá při hledání zaměstnání a bydlení,
- zajišťuje chod sociální služby, včetně administrativy, evidence a finanční agendy,
- vede evidenci uživatelů a materiální výdej (ložní prádlo, hygienické potřeby), atd.

Pracovníci v sociálních službách

- sledují potřeby klientů, vedou individuální záznamy a spolupracují se sociálním pracovníkem,
- vyhledávají a oslovují potenciální uživatele, mapují jejich situaci a pomáhají při plánování kroků spolupráce,
- zprostředkovávají kontakt s institucemi, rodinou a společenským prostředím,
- poskytují praktickou pomoc při vyřizování záležitostí, rozvoji sociálních a pracovních návyků a organizaci volnočasových aktivit,
- dbají na hygienu a pořádek, vedou evidenci pomůcek a materiálu,
- účastní se porad, supervizí a evaluace služby,
- v případě potřeby zastupují vedoucí sociálních služeb a zajišťují doprovody, atd.

Terénní sociální pracovníci

- provádějí individuální sociální práci – hodnotí situaci klienta, stanovují cíle a zpracovávají individuální plány,
- pravidelně udržují kontakt s klienty, motivují je a pomáhají řešit aktuální problémy,
- vyhledávají ohrožené osoby v jejich přirozeném prostředí, poskytují podporu při prevenci a řešení ztráty bydlení,
- nabízejí cílené poradenství v oblasti zaměstnanosti – příprava na pohovor, psaní životopisu, zprostředkování kontaktu se zaměstnavatelem, doprovody, podpora při udržení zaměstnání,
- asistují při komunikaci s institucemi, vyřizování osobních a úředních záležitostí, pomáhají s dokumenty a koordinují potřebné služby,
- podporují klienty při obnovování sociálních vazeb (rodina, okolí), organizují aktivity podporující začleňování, rozvoj sociálních a pracovních dovedností,
- poskytují sociálně terapeutickou činnost, poradenství a informace o rizicích spojených se způsobem života,
- spolupracují s dalšími subjekty, účastní se jednání a poskytují podklady dle pokynů vedení,
- dbají na etické jednání, průběžně si zvyšují kvalifikaci a plní další úkoly podle potřeb organizace, atd.

Financování

Služby jsou financovány z vícezdrojového systému. Zdroje financování mohou zahrnovat:

- dotace z rozpočtu města Svítavy,
- dotace Ministerstva práce a sociálních věcí ČR,

- dotační tituly Pardubického kraje,
- evropské strukturální a investiční fondy (ESIF),
- finanční příspěvky od dalších donorů (nadace, fondy, firemní dárci apod.).

Plánování financování je součástí strategie a probíhá v úzké spolupráci mezi městem, poskytovatelem služby a partnery v území.

1.6 Podpůrné organizace

Azylový dům pro matky s dětmi – Oblastní spolek Českého červeného kříže

Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách, provozovaný Oblastním spolkem Českého červeného kříže, nabízí dočasné ubytování a podporu matkám s dětmi či těhotným ženám, které se ocitly v krizové situaci spojené se ztrátou bydlení, zaměstnání či nedostatkem financí. Kapacita zařízení je 13 lůžek, pobyt je možný zpravidla do 1 roku a uživatelky zde získávají nejen bezpečné zázemí, ale i pomoc při řešení osobních a rodičovských kompetencí, hospodaření, orientaci na trhu práce a postupném návratu k samostatnému životu. Sídli na adrese Nerudova 21, 568 02 Svitavy.

Domov pro rodinu, z.s., Most naděje

Most naděje je azylový dům provozovaný organizací Domov pro rodinu z.s. v Moravské Třebové, který poskytuje pobytové sociální služby partnerským či osamělým rodičům s nezletilými dětmi po dobu až jednoho roku. Posláním je pomoci rodinám překlenout krizové stavy spojené se ztrátou bydlení, zaměstnání nebo finanční nestabilitou a sníženými životními podmínkami, prostřednictvím individuálního přístupu, posilování samostatnosti, důvěry a schopnosti začlenění do společnosti. Kapacita činí až 38 lůžek v 10 bytových jednotkách, a služba je dostupná nepřetržitě celý rok. Sídli na adrese Lanškrounská 245/73, 571 01 Moravská Třebová

Květná zahrada z.ú.

Květná Zahrada, z.ú., je sociálně prospěšná organizace založená v roce 2005, jež se zaměřuje na podporu mladých lidí, dětí a jejich rodin, zejména těch v sociálně ohrožených situacích – včetně těch, kteří opouštějí ústavní či ochrannou výchovu, jsou bez přístřeší nebo čelí vážným životním krizím. Poskytuje široké spektrum služeb včetně sociálních služeb, vzdělávání, sociálního podnikání i místní spolupráce a zaměstnávání. Květná Zahrada vytváří pracovní příležitosti pro znevýhodněné osoby (např. mladé lidi, osoby s handicapem či dlouhodobě nezaměstnané) prostřednictvím produkce potravin, ubytování, kurzů a dalších aktivit, a tím přispívá k jejich sociální integraci. Sídli na adrese Květná 40, 572 01 Polička.

Lexus o.s.

Lexus o.s. je občanské sdružení poskytující odbornou pomoc lidem ohroženým či postiženým užíváním návykových látek. Nabízí sociální, adiktologické a terapeutické služby, včetně poradenství, terénních programů a ambulantní péče, přičemž cílovou skupinou jsou klienti ve věznicích, po propuštění, ale i uživatelé drog obecně. Sídli na adrese Wolkerova alej 92/18, 568 02 Svitavy.

Centrum duševního zdraví

Centrum duševního zdraví Svítavy, provozované Oblastní charitou Polička, sídlí na adrese Wolkerova alej 209/12, 568 02 Svítavy. Služba poskytuje komplexní zdravotně-sociální péči dospělým lidem s vážným duševním onemocněním a jejich blízkým, a to ambulantním i terénním způsobem. Tým odborníků – psychiatři, psychologové, socio-pracovníci, psychiatrické sestry a peer konzultanti – pomáhá klientům zvládnout každodenní životní situace, podpořit zotavení, snížit potřebu hospitalizace a usnadnit návrat do běžného života. Provoz je od pondělí do pátku přibližně od 8:00 do 15:30–16:00.

Centrum J. J. Pestalozziho

Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s., provozující Krizové centrum ve Svítavách, sídlí na adrese Milady Horákové 10, 568 02 Svítavy a nabízí bezplatné odborné sociálně-právní poradenství a krizovou pomoc pro jednotlivce i rodiny v tíživé životní situaci. Tým specialistů – sociální pracovníce, psychologka, terapeutka, právnička – poskytuje poradenství osobně, telefonicky i e-mailem, pomáhá například s dluhy, domácím násilím, výchovnými problémy či právními záležitostmi, přispívá k psychosociálnímu zvládnutí krizí a ochraně práv klientů.

Bonanza Vendolí, z.ú.

Bonanza Vendolí, z. ú. je nezisková organizace sídlící ve Vendolí u Svítav, která poskytuje sociální služby zaměřené na ohrožené děti, mládež a jejich rodiny. Provozuje nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve Svítavách a ve Vendolí, kde nabízí sociálně aktivizační služby, volnočasové aktivity, tábory a kroužky. Součástí jejich činnosti je také hiporehabilitace a práce s koňmi, která slouží jako nástroj pro rozvoj sociálních dovedností a osobnostní růst klientů.

Alfa – Středisko výchovné péče

Středisko výchovné péče Svítavska ALFA je školské poradenské zařízení, které od roku 2014 poskytuje preventivně výchovnou péči dětem a mladistvým ve věku od 3 do 18 let (případně do 26 let). Specializuje se na děti s poruchami chování, školními problémy, problémy v rodině, osobnostními a psychickými problémy, počátky zneužívání návykových látek, gamblingem či projevy asociálního chování. Služby zahrnují ambulantní, terénní a celodenní formu péče na území celého okresu Svítavy. Středisko spolupracuje s rodinami, školami, pedagogicko-psychologickými poradnami a dalšími odbornými institucemi. Poskytuje také stacionář pro děti ve věku 6–15 let a pobytové služby pro dospívající chlapce a dívky ve věku 11–15 let. Ročně využívá služeb přibližně 400 rodin. Středisko je neziskovou organizací hospodařící pouze s neinvestičními státními prostředky na provoz. Sídlí na adrese Pavlova 6, 568 02 Svítavy.

Pedagogicko-psychologická poradna Svítavy

Pedagogicko-psychologická poradna Svítavy, součást Pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogického centra Ústí nad Orlicí, poskytuje odbornou pomoc dětem a mladým lidem ve věku od 3 do 19 let. Specializuje se na diagnostiku a podporu při výukových, výchovných a psychických problémech, včetně poruch učení, chování a adaptace. Nabízí poradenství rodičům, školám a pedagogům, pomáhá při odkladu školní docházky a poskytuje metodickou podporu. Sídlo je na adrese Riegrova 2063, 568 02 Svítavy.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Svítavy se zaměřuje na podporu občanů v oblasti sociálních služeb, zdravotní péče a sociálně-právní ochrany dětí. Poskytuje poradenství a pomoc v oblastech jako jsou dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvky na péči, opatrovnictví, sociální služby, prevence a ochrana práv dětí. Odbor rovněž spolupracuje s neziskovými organizacemi a poskytovateli sociálních služeb ve městě. Sídlo je na adrese T. G. Masaryka 40/25, 568 02 Svítavy.

Okresní správa sociálního zabezpečení Svítavy

Okresní správa sociálního zabezpečení (OSSZ) Svítavy je organizační složkou státu podřízenou České správě sociálního zabezpečení (ČSSZ). Poskytuje služby v oblasti důchodového a nemocenského pojištění pro občany okresu Svítavy, včetně vyplácení dávek, správy pojištění a poradenství pro zaměstnavatele i osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ). Úřad rovněž zajišťuje administrativní podporu při výplatě dávek do zahraničí a vydávání příslušných tiskopisů. Sídlo je na adrese Erbenova 205/1, 568 02 Svítavy.

Úřad práce ČR, Kontaktní pracoviště ve Svítavách

Úřad práce České republiky – Kontaktní pracoviště Svítavy nabízí komplexní služby v oblasti zaměstnanosti a sociálních dávek pro občany okresu Svítavy. Poskytuje zprostředkování zaměstnání, evidenci uchazečů, poradenství, rekvalifikační kurzy, dávky hmotné nouze, příspěvek na péči a dávky pro osoby se zdravotním postižením. Sídlo úřadu se nachází na adrese Bezručova 2055/13, 568 02 Svítavy.

Probační a mediační služba Svítavy

Probační a mediační služba Svítavy je součástí státní organizace zaměřené na zajištění alternativních trestů a opatření v trestním řízení. Jejím cílem je podpora pachatelů trestných činů při jejich resocializaci a prevence recidivy prostřednictvím probačního dohledu, mediace a dalších rehabilitačních programů. Služba rovněž poskytuje podporu obětem trestných činů a zajišťuje jejich zapojení do procesu smíření. Středisko Svítavy se aktivně podílí na prevenci kriminality a spolupracuje s místními institucemi a organizacemi. Sídlo je Milady Horákové 10, 568 02 Svítavy.

Městská policie Svítavy

Městská policie Svítavy je zřízena městem Svítavy a zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku. Jejím úkolem je ochrana života, zdraví a majetku občanů, dohled nad dodržováním městských vyhlášek a předpisů, prevence kriminality a pomoc při mimořádných událostech. Strážníci vykonávají hlídkovou činnost, kontrolují veřejné prostory, spolupracují s dalšími složkami integrovaného záchranného systému a poskytují poradenství občanům. Městská policie Svítavy je dostupná 24 hodin denně prostřednictvím tísňové linky 156. Sídlo je na adrese T. G. Masaryka 5/35, 568 02 Svítavy.

Koordinátor prevence kriminality

PhDr. Erich Stündl je koordinátorem prevence kriminality na Městském úřadu Svítavy. Ve své roli se zaměřuje na analýzu kriminality, prevenci rizikového chování a podporu bezpečného

prostředí ve městě. Spolupracuje s místními školami, organizacemi a státními institucemi na realizaci preventivních programů a projektů. Díky jeho odbornému vedení a koordinaci se Svítavy řadí mezi nejbezpečnější okresy v České republice.

Obvodní oddělení PČR Svítavy

Oddělení Územního odboru PČR Svítavy sídlí na adrese Purkyňova 2, 568 02 Svítavy. Na OOP je zabezpečen provoz po 24 hodin denně prostřednictvím dozorčí služby. Hlavním úkolem je chránit bezpečnost osob, majetek a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly dle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Potravinová banka Pardubice

Potravinová banka Pardubice, z.s. je nezisková organizace, která od svého vzniku v roce 2015 působí v oblasti Pardubického kraje. Jejím cílem je získávat neprodejné, ale požitelné potraviny a materiální pomoc, které následně distribuuje potřebným prostřednictvím odběratelských organizací. Pomoc je určena například opuštěným seniorům, matkám samoživitelkám, rodinám v krizi, lidem bez domova či lidem s psychickým a tělesným postižením. V současné době má potravinová banka tři sklady – dva v Chotovicích a jeden v Dražkovicích u Pardubic. Sídlo je na adrese Chotovice 31, 570 01 Litomyšl.

1.7 Vybrané statistické údaje

Statistika počtu unikátních osob na azylovém domě od roku 2018 do roku 2024

Rok 2018 je pouze prosinec 2018, jelikož zařízení bylo otevřeno 1. 12. 2018.

Tabulka 2 – Počet unikátních osob v azylovém domě Šance v letech 2018–2024

Rok	Počet žen	Počet mužů
2018	2	0
2019	3	14
2020	3	10
2021	4	17
2022	5	4
2023	3	10
2024	1	6
Celkem	21	61

Statistika uživatelů jednotlivých služeb v letech 2018–2024 (opět statistika je od 1. 12. 2018).

Tabulka 3 - Počet uživatelů využívajících NDC a noclehárnu Šance v letech 2018–2024

Rok	NDC		Noclehárna	
	ženy	muži	ženy	muži
2018	6	19	5	11
2019	17	66	18	65
2020	12	26	14	23
2021	8	25	10	29
2022	11	28	12	33

2023	8	34	9	24
2024	12	29	11	25
Celkem	74	227	79	210

Ubytovna Máchova alej je otevřena od 1. 12. 2018 a Ubytovna U Mlýnského potoka od 1. 12. 2020.

Tabulka 4 - Počet uživatelů ubytoven v letech 2018–2024

Rok	Ubytovna Máchova alej 16		Ubytovna U Mlýnského potoka 14	
	ženy	muži	ženy	muži
2018	0	12	0	0
2019	0	12	0	0
2020	0	12	6	12
2021	0	12	9	9
2022	0	12	5	11
2023	0	12	8	10
2024	0	12	6	12
Celkem	0	84	34	54

V níže uvedené tabulce je přehled počtu vybraných druhů přestupků v letech 2010–2022 v návaznosti na nejčastější přestupkovou činnost cílové skupiny. Porovnání četností je v zásadě relevantní, počet obyvatel jako jedné z proměnných se v daném období mění pouze minimálně (v řádu stovek obyvatel – směrem k jejich poklesu).¹³

Tabulka 5 - Vývoj počtu vybraných druhů přestupků v letech 2010–2022

Rok	Počet přestupků proti veřejnému pořádku	Počet přestupků proti občanskému soužití	Počet přestupků proti majetku	Počet přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi
2010	165	409	858	30
2011	139	437	802	21
2012	139	437	802	21
2013	119	223	737	46
2014	115	228	635	60
2015	125	224	502	93
2016	63	186	449	52
2017	40	173	370	582
2018	61	232	418	79
2019	62	243	463	112
2020	36	194	401	104
2021	35	187	317	5
2022	28	164	371	36

¹³ Strategie v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality ve Svitavách 2023–2028

1.8 SWOT analýza

SWOT analýza poskytuje přehled hlavních silných a slabých stránek systému sociální inkluze ve Svitavách a zároveň identifikuje příležitosti a hrozby, které mohou ovlivnit jeho další rozvoj. Jejím cílem je podpořit strategické plánování, zaměřit pozornost na klíčové faktory a pomoci nastavit opatření, která povedou k efektivnímu a dlouhodobě udržitelnému fungování služeb.

Tabulka 6 - SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Individuální přístup a dlouhodobá práce s klienty	Omezená kapacita týmu (personálně i časově)
Dobrá znalost lokálního prostředí a specifických potřeb obyvatel	Nedostatečné pokrytí okrajových částí města
Flexibilita a mobilita služeb v terénu	Riziko vyhoření a vysoká zátěž pracovníků
Provázanost na komunitní síť, město a místní neziskové organizace	Nízká motivace části klientů k aktivní změně
Důvěra klientů díky stabilní a viditelné přítomnosti v území	Ne vždy dostupné nebo systémově řešené návazné služby (zejména bydlení)
Příležitosti	Hrozby
Využití národních a evropských dotačních programů	Nepravidelné financování a závislost na dotacích
Posilování multidisciplinární spolupráce v regionu	Změny legislativy a dotačních pravidel
Rozvoj nových forem podpory (Housing First, sociální podniky, nové programy zaměstnanosti)	Negativní společenské nálady vůči sociálně vyloučeným skupinám
Zapojení klientů do komunitních a dobrovolnických aktivit	Odliv kvalifikovaných pracovníků do jiných sektorů
Využití technologií pro efektivnější práci (digitální evidence, online poradenství)	Rostoucí počet klientů bez odpovídajícího posílení služeb

1.9 Analýza rizik

Analýza rizik byla vypracována jako součást strategického plánování sociálních služeb města. Jejím cílem je identifikovat možné hrozby, které mohou negativně ovlivnit naplňování cílů a kvalitu poskytovaných služeb. Rizika byla posouzena z hlediska pravděpodobnosti výskytu a dopadu na činnost organizace. Výsledkem je přehled hlavních rizik včetně návrhů opatření, která mají jejich negativní dopady minimalizovat.

Tabulka 7 - Analýza rizik

Číslo rizika	Popis rizika	Pravděpodobnost výskytu	Dopad	Popis dopadu rizika na plnění cílů	Význam rizika (pravděpodobnost x dopad)	Plán opatření na minimalizaci rizika
1	Nestabilní financování	3	4	Omezení rozsahu služeb	12	Více zdroje plánování, příprava záložních rozpočtových variant
2	Fluktuace personálu	3	3	Snížení kvality práce	9	Kvalitní zaškolení, supervize, podpora pracovníků, mzdy odpovídající náročnosti
3	Nedostatečný zájem klientů	3	3	Nízká efektivita programu	9	Terénní vyhledávání, důvěryhodnost, flexibilní přístup k cílové skupině
4	Změna dotačních podmínek	2	2	Ohrožení některých projektů	4	Průběžné sledování dotačního prostředí, včasné přizpůsobení projektů
5	Negativní postoj veřejnosti	2	2	Izolace služby	4	Osvěta, zapojování komunity, medializace pozitivních výsledků
6	Nízká provázanost s návaznými službami	1	3	Oslabení dopadu	3	Aktivní budování partnerství, zapojení do komunitního plánování

2 Strategický a implementační rámec

Strategický a implementační rámec vymezuje nový směr v oblasti sociální inkluze, a to s ohledem na zhodnocení dosavadních východisek i očekávaných podmínek. Nejde však jen o přizpůsobení se stávajícím okolnostem, ale také o snahu je aktivně formovat.

V rámci Strategického plánu rozvoje města Svitavy 2023–2033 byla identifikována priorita Otevřené město (B), v níž se objevila oblast Sociální a zdravotní služby (B2) s vizí a specifickým cílem:

SVITAVY MĚSTEM se záchrannou sítí pro všechny občany

Specifický cíl: **B2.2 Sociální začleňování**

Problematika sociálního začleňování se týká specifických problémů a situací určitých skupin obyvatel, které znesnadňují přístup k odpovídajícím materiálním i duchovním zdrojům.

Tabulka 8 – Opatření dané problematiky

Opatření B2.2.1	Podpora a rozvoj aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování
Popis	Poskytování včasné podpory a pomoci k překonání nepříznivé sociální situace osobám ohroženým sociálním vyloučením z důvodu krizové situace, životních návyků, způsobu života, sociálně znevýhodňujícího prostředí, případně podporu k minimalizaci škod a poradenství osobám ohroženým užíváním návykových látek.
Indikátory	Počet dokumentů, počet aktivit, počet podpořených osob

V rámci výše uvedeného dokumentu byly také rozpracovány konkrétní aktivity (modře), které jsou zde rozšířeny.

Tabulka 9 – Aktivity dané problematiky

Číslo aktivity	Popis projektu/aktivity
B2.2.1.1	Naplňování aktivit „Konceptu sociální inkluze“ a vytvoření a naplňování uceleného strategického dokumentu „Strategie sociální inkluze města Svitavy“ pro rok 2026+
B2.2.1.2	Pokračovat v podpoře a nastavení terénních programů
B2.2.1.3	Podpora sociálních služeb pro osoby bez přístřeší (např. azylové domy, noclehárna, NDC)
B2.2.1.4	Pokračování v podpoře sociální rehabilitace
B2.2.1.5	Vytvoření a realizace sociálního podniku města Svitavy
B2.2.1.6	Zvýšení dostupnosti v území – rozšíření působnosti do dalších částí města, posílení kapacit, práce i v odpoledních hodinách
B2.2.1.7	Profesionalizace a stabilizace týmu – systematické vzdělávání, supervize, podpora duševního zdraví pracovníků

B2.2.1.8	Lepší provázání s návaznými službami a institucemi – vytvoření formalizovaných partnerství (dohody o spolupráci), posílení role koordinace
B2.2.1.9	Rozvoj participace klientů – zapojení klientů do komunitních aktivit, plánování služeb
B2.2.1.10	Zavedení efektivního systému monitoringu a evaluace dopadu – měření nejen kvantity výkonů, ale i kvality života klientů, posun v soběstačnosti apod.
B2.2.1.11	Vytvoření systému podpory peer pracovníků – osob se zkušeností se sociálním vyloučením, kteří mohou působit jako pomocníci nebo mentoři v rámci soc. služeb
B2.2.1.12	Propagace dobré praxe a sdílení zkušeností s dalšími obcemi a regiony.

Cílená oblast je specifická a její realizace je materiálně, technicky, personálně i organizačně náročná, často přesahuje možnosti samotného města. Každoroční plán aktivit Sociálních služeb města Svítavy, vycházející z rozpočtu kapitoly organizační složky, je předkládán spolu s návrhem rozpočtu a schvaluje jej zastupitelstvo města.

Implementační mechanismy

- Koordinace a řízení – jasné rozdělení kompetencí a odpovědností mezi jednotlivé subjekty, pravidelné koordinační porady, standardizace procesů.
- Financování – kombinace zdrojů: městské rozpočty, krajské dotace, státní programy, ESIF, dárce. Plánování rezerv pro zajištění kontinuity služeb.
- Partnerství – formalizované dohody mezi městem, poskytovateli služeb, neziskovými organizacemi a komunitními aktéry; koordinace se zdravotnickými a vzdělávacími institucemi.
- Kapacitní rozvoj – školení pracovníků, mentoring, zavádění moderních metodik práce s klienty.

Monitoring a evaluace

- Indikátory výstupů a dopadu – počet podpořených osob, dosažené výsledky v bydlení, zaměstnanosti, vzdělávání, kvalita života klientů.
- Adaptivní řízení – úprava aktivit a strategií na základě zpětné vazby od klientů a dat z monitoringu.
- Hodnocení kvality – pravidelné audity, anonymní dotazníky spokojenosti, benchmarking vůči obdobným regionům.

Udržitelnost – doplnění

- Budování dlouhodobě udržitelné sítě sociálních služeb a komunitních aktivit.
- Posilování kapacit místních aktérů a organizací.
- Prevence rizik opětovného sociálního vyloučení prostřednictvím vzdělávacích, integračních a aktivizačních programů.

Závěr

Strategie sociální inkluze města Svitavy pro rok 2026+ představuje komplexní a prakticky orientovaný rámec, který vychází z dosavadních zkušeností města, dostupných dat a analýz sociálního vyloučení a chudoby. Dokument shrnuje výchozí situaci, identifikuje cílové skupiny, problematické lokality a organizační zajištění služeb, a zároveň nabízí strategické a implementační nástroje pro efektivní podporu sociálního začleňování.

Strategie klade důraz na multidimenzionální přístup – spojuje sociální, vzdělávací, zaměstnanecké a preventivní aktivity a podporuje spolupráci mezi městem, poskytovateli služeb, nestátními organizacemi a komunitou. Důležitou součástí je flexibilní a participativní přístup, který umožňuje reagovat na měnící se potřeby cílových skupin a rozvíjet kapacity sociálních služeb i lidského potenciálu.

Realizace strategie je podmíněna systematickým plánováním, stabilním financováním, profesionalizací týmu a kontinuálním monitorováním dopadů aktivit. Zahrnuje také podporu participace klientů a rozvoj peer pracovníků, což přispívá ke zvýšení efektivity intervencí a dlouhodobému udržení pozitivních změn v životě sociálně vyloučených osob.

Cílem strategie je vytvořit ve městě Svitavy udržitelnou a inkluzivní sociální síť, která bude schopna poskytovat podporu těm, kteří ji potřebují, minimalizovat sociální nerovnosti a přispět k posílení kvality života všech obyvatel města. Implementace tohoto strategického rámce tak představuje nejen pokračování dosavadních aktivit, ale i systematické posílení sociální soudržnosti a rovného přístupu ke zdrojům a příležitostem.

Zpracovala:

Bc. Sandra Karpíšková, DiS.

vedoucí organizační složky Sociální služby města Svitavy